

A blurred background image showing several people running in a swimming pool. The water is a mix of yellow and light blue, and the people are in motion, creating a sense of speed and activity. One person in the foreground is wearing a bright pink swimsuit.

Hurtigt i gang

– det betaler sig

Sikker viden

Denne pjece indeholder en klar opfordring til landets jobcentre:
Tag hurtigt kontakt til nye ledige og fasthold en intensiv og hyppig kontakt med et klart jobfokus, indtil de ledige er kommet i job. Baggrunden for opfordringen er enkel: Vi ved, det virker. Det er et dokumenteret faktum, at en tidlig indsats får flere til at finde beskæftigelse hurtigere.

Effekten af en tidlig indsats er til at få øje på. Erfaringerne fra forsøget Hurtigt i gang, som blev gennemført i to AF-regioner i 2005 og 2006, viser, at en tidlig og intensiv indsats fører til, at 20-30 pct. flere end ellers forlader ledighed hver uge. Det svarer til, at ledighedsperioderne i gennemsnit bliver omkring tre uger kortere.

Forsøget i de to AF-regioner indeholdt to centrale elementer, nemlig tidlig og hyppig kontakt med de forsikrede ledige samt – om nødvendigt – fremrykket aktivering. For at få belyst hvor meget de enkelte elementer af indsatsen bidrager til succesen, har Arbejdsmarkedsstyrelsen sat gang i fire nye projekter. Resultaterne af disse forsøg vil vi kende i starten af 2009.

Men det er der ingen grund til at vente på. For allerede nu ved vi, at det virker at sætte tidligt ind.

Marie Hansen
Direktør i Arbejdsmarkedsstyrelsen

Hurtigt i gang

– det virker

I det beskæftigelsespolitiske system har man gennem en årrække ment, at det virker at sætte tidligt ind over for ledige. Ideen har været, at jo tidligere og jo mere intensivt, man er i kontakt med de ledige, desto større sandsynlighed er der for, at de hurtigt bevæger sig væk fra ledighed.

At det passer, det ved vi nu. Forsøget Hurtigt i gang, der blev gennemført i AF-regionerne Storstrøm og Sønderjylland fra november 2005 til marts 2006, giver solidt talmæssigt belæg for, at det virker at sætte tidligt og aktivt ind. Flere kommer i beskæftigelse, hurtigere.

Evalueringen af forsøget viser, at man allerede efter få uger kan se forskel på de ledige, der får en tidlig indsats, og de, der ikke gør. Og effekten varer ved – også mere end et år efter forsøgets afslutning. Erfaringerne fra forsøget viser, at man med en tidlig og intensiv indsats oplever en beskæftigelseseffekt på 20-30 pct., dvs. at 20-30 pct. flere end ellers forlader ledighed hver uge. Det svarer til, at ledighedsperioderne i gennemsnit bliver omkring tre uger kortere.

Alle grupper har gavn af en tidlig indsats. Det gælder mænd som kvinder, unge som ældre, kortuddannede som højtuddannede og danskere som indvandrere.

Forsøget gik ud på at give halvdelen af de nye forsikrede ledige en særlig indsats (forsøgsgruppen), mens indsatsen var uændret for den anden halvdel (kontrolgruppen). Forsøgsgruppen, som i alt blev på 5.000 ledige, blev tilfældigt udvalgt, dvs. at de ledige i forsøgsgruppen havde nogenlunde samme karakteristika som de ledige i kontrolgruppen.

For forsøgsgruppen bestod indsatsen af fem hovedelementer: 1) Brev om forsøget efter én uges ledighed, 2) CV-møde med kollektiv og individuel information efter to-tre ugers ledighed, 3) jobsøgningskursus på fuld tid i den femte og sjette ledighedsuge, 4) derefter møde hos AF hver eller hver anden uge

De nævnte effekter af forsøget Hurtigt i gang er hentet fra rapporten "Evalueringsrapport om forsøg med en tidlig og intensiv beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige", SFI, Det Nationale Center for Velfærdsforskning, 2007. Rapporten påviser en reduktion af ledighedsperiodernes gennemsnitlige længde på godt to uger. Efterfølgende beregninger i Arbejdsmarkedsstyrelsen efter samme metode, men på en længere periode, har vist en effekt på tre uger, og at effekten af den tidlige indsats varer ved.

og 5) aktivering – typisk i form af løntilskudsjob – efter omkring fire måneders ledighed.

Stort økonomisk potentiale

De økonomiske vismænd har i rapporten Dansk Økonomi fra foråret 2007 – med udgangspunkt i erfaringerne fra Hurtigt i gang – vurderet, at en tidligere og mere intensiv indsats for alle forsikrede nyledige vil reducere den samlede ledighed mærkbart.

Dermed vil en tidlig og intensiv indsats have stor betydning for samfundsøkonomien. Det offentlige vil spare udgifter til ydelser og aktivering og kan se frem til øgede skatteindtægter. Der er ganske vist også udgifter forbundet med en tidlig indsats. Det koster at gennemføre flere samtaler og give flere aktive tilbud. Men nettogevinsten er klart positiv.

Den samfundsmæssige gevinst af en tidlig indsats er beregnet til omkring 14.000 kr. pr. nyledig – eller godt 1,5 mia. kr. om året, hvis indsatsen gennemføres for samtlige 120.000 nyledige på a-dagpenge.

Vismand, professor Michael Rosholm:

Projektet Hurtigt i gang viste, at man kan nå langt ved at sætte tidligt ind. Vi har regnet os frem til, at de ledige – med en sådan indsats – kommer i arbejde to til tre uger tidligere. Det er en meget stor reduktion i den gennemsnitlige ledighedsperiode. Samtidig ved vi om forsøget, at kun nogle af intentionerne blev til virkelighed. For eksempel var det ikke alle samtaler, der blev afholdt til tiden. Hvis alt var gået som planlagt, er der ingen tvivl om, at effekterne var blevet større.

Ved tidlig indsats er det afgørende, at man gør det rigtige i stedet for det forkerte. Man skal afholde sig fra meget tidskrævende aktivering. Det vil nemlig fastholde nogle ledige og hindre dem i at søge job. Det gælder om at vise interesse, motivere, vejlede og tage den rette mængde tid fra folk. Det vil presse nogle og hjælpe andre.

Hurtigt i gang

– sådan kan man gøre

Et sammenhængende forløb for nye ledige kan gribes an på en række forskellige måder. Nedenfor er sammenfattet nogle erfaringer fra forsøget Hurtigt i gang. Erfaringerne stammer fra nøglepersoner i de forsøg, der i 2005 og 2006 blev gennemført i henholdsvis Storstrøm og Sønderjylland.

Baseret på disse erfaringer kunne nogle relevante pejlemærker for en tidlig indsats være: 1) Tidlig kontakt, 2) hyppig kontakt, 3) jobrettede forløb, 4) bred jobsøgning og 5) evt. brug af andre aktører.

Det bærende i forsøget har – på tværs af de nævnte pejlemærker – været fokus på job i enhver aktivitet, dvs. i alt lige fra det første brev til de nye ledige til de hyppige møder og jobsøgningsforløb.

Tidlig kontakt

Et element fra forsøget i de to AF-regioner, som andre kan lade sig inspirere af, er den meget tidlige kontakt. I forsøget blev de ledige indkaldt til første møde allerede en eller to uger efter første ledighedsdag. På mødet talte man om at søge konkrete job fra Jobnet.

Erfaringen fra forsøget er, at nogle ledige afmelder sig som ledige og finder et job alene ved udsigten til at skulle møde på jobcentret. Når de får et brev, der beskriver hele forløbet med ugentlige samtaler i jobcentret efterfulgt af aktivering, virker det så motiverende, at de selv finder et job. Men det er langt fra den eneste fordel ved en tidlig kontakt. En anden fordel er, at medarbejderne i jobcentret meget hurtigt kommer til at kende de ledige, der ikke finder job med det samme. Medarbejderne kan hurtigt danne sig et indtryk af, hvem der selv vil finde et job, og hvem der sandsynligvis vil have brug for mere hjælp.

Man kan også bruge den tidlige kontakt til at inspirere ledige til at lave CV'er, der er så brede og åbne, at de giver mulighed for mange forskellige job. Mange ledige er ikke opmærksomme på, at et smalt CV kan betyde, at relevante arbejdsgivere aldrig får læst CV'et.

Hyppig kontakt

Den tidlige kontakt bør følges op af hyppig kontakt. Det er budskabet fra nøglepersoner fra forsøget Hurtigt i gang. Allerede på første møde bør man give en dato for næste møde – det kunne f.eks. ligge samme ugedag ugen efter. Emnet for de ugentlige møder er jobsøgning.

Nogle jobcentre vil måske foretrække kollektive samtaler, hvor en gruppe ledige sammen søger konkrete jobs. Det giver mulighed for, at de ledige lader sig inspirere af hinandens jobsøgning. Andre jobcentre vil i stedet foretrække individuelle samtaler. De er i sagens natur mere ressourcekrævende, men de giver omvendt også mulighed for at komme tættere på den ledige. Det er også en mulighed at kombinere de to modeller, så man veksler mellem kollektive og individuelle møder.

Den hyppige kontakt påvirker ikke kun de ledige. Arbejdsgivere, der sender arbejdskraften hjem midlertidigt, vil opleve, at de hjemsendte begynder at søge andre job. Det kan – viser erfaringerne fra forsøget Hurtigt i gang – begrænse arbejdsgivernes lyst til at bruge midlertidige hjemsendelser.

Thor Bjørn Andersen, en ledig omfattet af forsøget Hurtigt i gang i AF-Storstrøm, siger:

Jeg har været glad for, at vi mødtes ofte – og at vi var flere til samtalerne. Til møderne brugte vi halvdelen af tiden på jobsøgning, og der bliver man meget inspireret af de andre. Man søger job, man ikke selv havde fundet på, hvis man havde siddet alene uden nogen at diskutere med.

Jobbrettede forløb

Hvis indsatsen skal bære frugt, er det centralt at have et entydigt fokus på job. Ikke aktivering. Ikke opkvalificering. Men job. Det er erfaringen fra Hurtigt i gang.

Starter man den tidlige indsats med at tale om aktivering, kan det betyde, at den ledige mentalt bliver sporet ind på, at vedkommende nok også er i systemet om nogle måneder. Og hele ideen er, at de på det tidspunkt skal være i job.

Det første egentlige forløb, den ledige deltager i, bør være et målrettet jobsøgningsforløb. I Hurtigt i gang havde de gode erfaringer med at lægge et forløb af et par ugers varighed fem-seks uger efter første ledighedsdag. Datoen for et sådan forløb bør fastsættes allerede på den lediges første møde i jobcentret – det vil spore den ledige ind på, at jobsøgning vedvarende vil være i fokus.

Anne Kirk, der var ansvarlig for Hurtigt i gang i AF-Sønderjylland, siger:

Det kan siges helt enkelt: Ingenting sker af sig selv. Men tager man tidligt kontakt og følger hyppigt op – så sker der noget. Det er meget vigtigt, at de lediges første indtryk er, at jobcentret er et sted, hvor man finder job – ikke en aktiveringsfabrik. Kun hvis jobsøgningen mislykkes, går vi over til egentlig aktivering.

Søg bredt

Erfaringen fra Hurtigt i gang er, at nogle ledige søger for snævert. De er fokuserede på, at de skal lave præcis det samme, som de lavede tidligere. Hertil kommer, at en del ledige søger for snævert, fordi de kun læser overskrifterne på Jobnet. Derfor kan et kerneelement i indsatsen være at hjælpe de ledige til at søge bredt.

Per Bech Grønning, der var ansvarlig for Hurtigt i gang i AF-Storstrøm, siger:

Vi hjalp alle til at søge bredt. For nogle grupper – specielt akademikerne – var det en psykologisk barriere, der skulle overvindes. For andre var det i højere grad praktiske barrierer – for eksempel at bruge Jobnet rigtigt, så den ledige ikke kom til at afskære sig selv fra relevante stillinger ved at søge for snævert på nettet.

En ting, der fik de ledige til at søge bredt var, at vi blandede faggrupperne på jobsøgningsforløbene. Der kom intern konkurrence. Når den 57-årige HK'er med dårlig ryg fik job før alle andre, fik det den unge 3F'er og den midaldrende AC'er ud af starthullerne. Det fik dem til at brede jobsøgningen ud.

Eventuel brug af andre aktører

Det afhænger helt af de lokale forhold, hvordan man vil organisere sin tidlige indsats. Nogle jobcentre ønsker måske, som man gjorde i forsøgsordningen i AF-Storstrøm, at stå for det meste selv, mens andre, som man gjorde i AF-Sønderjylland, ønsker at lægge en stor del af opgaven hos andre aktører.

Ønsker man at få andre aktører til at stå for den tidlige og intensive indsats, er der fra august 2008 hjælp at hente i de treårige rammeaftaler, som beskæftigelsesregionerne vil indgå med andre aktører.

Jobcentrene vil kunne vælge mellem at benytte fire forskellige aftaler. Det drejer sig om aftaler, der omfatter: 1) Intensivt og individuelt kontaktføreløb med aktivering, 2) intensivt og kollektivt kontaktføreløb, 3) intensivt og individuelt kontaktføreløb og 4) intensivt og kollektivt kontaktføreløb med aktivering. Afhængig af, hvilken type aftale det enkelte jobcenter vælger, vil den anden aktør skulle varetage indsatsen for et antal ledige i en periode på mellem 13 og 32 uger.

Jobcentrene kan få mere at vide om rammeaftalerne hos beskæftigelsesregionen.

Fem råd til jobcentre, der skal tidligt i gang

Erfaringerne fra Hurtigt i gang kan sammenfattes i fem råd:

1. Etablér kontakt så hurtigt som muligt.
2. Følg hyppigt op. Lad der højst gå en uge eller to mellem de obligatoriske møder i jobcentret.
3. Få de ledige til at søge bredt. De er ofte alt for fokuserede på, at de skal lave præcis det samme, som de gjorde tidligere.
4. Hav fokus på job. Lad den allertidligste indsats handle om job og jobsøgning – og intet andet.
5. Brug evt. andre aktører. Brug fra august de centrale rammeaftaler til hurtigt at få de rette aftaler på plads.

Pjecen er udgivet af

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1060 København K

Tekst: Slotsholm A/S
www.slotsholm.dk

Layout: Designlab
www.designlab.dk

Omslag: Pofoto/AFLO

